

'De stellingenoorlog in het onderwijs is weer aan de gang'

 De Morgen - 09 Jun. 2022
Pagina 8

Zeven maanden is het intussen geleden dat Philip Brinckman het rapport van zijn commissie Beter Onderwijs voorstelde. De vraag is: wat gebeurde er met het werkstuk? 'Sla de handen toch eens in elkaar en denk aan de leerkrachten en leerlingen.'

"Wat nu? Die vraag stel ik mezelf ook."

Terwijl de regen tegen de ramen van het lokaal van de Gentse vakgroep Onderwijswetenschappen tikt, geeft Philip Brinckman ootmoedig toe dat ook hij had verwacht dat intussen meer was gedaan met het rapport van de commissie Beter Onderwijs, waar hij voorzitter van was.

De pedagogisch directeur van het Sint-Jozefinstituut in Turnhout kreeg de vraag van Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) om die commissie voor te zitten na de tegenvallende PISA-resultaten uit december 2019. De bedoeling was om aanbevelingen te doen om het kwaliteitsprobleem in het Vlaamse onderwijs op te lossen. Samen met vijftien leerkrachten en academici presenteerde hij zijn werkdocument in oktober 2021.

Het voorbijje anderhalf uur heeft Brinckman enthousiast uit de doeken gedaan wat de 58 voorstellen zijn in het rapport. Zijn boodschap: laat onderwijs terugkeren naar de kerntaak van gewoon lesgeven. Zijn toehoorders zijn vandaag de bijna vijftien leden van WIVO, een informele denktank van directeurs, lerarenopleiders, inspecteurs en academici. Het bekendste gezicht hier is wellicht Roger Standaert (UGent), de geestelijke vader van de eindtermen. De lezing van vandaag is een van de vele die Brinckman doet over heel Vlaanderen. Hij passeerde op verschillende plaatsen: op pedagogische studiedagen voor leraars, reflectiedagen voor begeleiders en directies, in lerarenopleidingen en in de commissie Onderwijs in het Vlaams Parlement. Op 2 juli gaat hij daar nog eens langs. Dat zal ruim acht maanden na de presentatie van het rapport zijn.

Het blijft stil

Brinckman vroeg Weyts wat tijd om zelf op de boer te gaan met zijn rapport, zoals hier in Gent. Toch is de conclusie dat het vooral stil blijft rond het rapport. "Zeker officiële instanties, zoals de koepels, aarzelen een beetje om ons uit te nodigen of uit het rapport te citeren", zegt Brinckman. "Als ze ons uitnodigen, ontvangen ze ons vriendelijk en welwillend, maar dan laten ze het rapport toch precies in een lade liggen."

Brinckman passeerde tot nu toe slechts bij één koepel, het katholiek onderwijs. Dat organiseerde meer nascholing voor leraren over begrijpend lezen en wiskunde door het rapport. Ook laat het weten de "aanbevelingen van de commissie mee te nemen in onze nascholingen en begeleiding van scholen en leraren", maar ook dat "het rapport geen receptenboek is dat we een-op-een vertalen". Bij het GO! staat binnenkort een afspraak gepland, bij het stedelijk en gemeentelijk onderwijs (OVSG) voorlopig niet.

Dat het zo stil blijft rond het rapport, vindt Brinckman "erg zorgwekkend", vooral in het licht van de recente nieuwsstroom rond onderwijs. "De stellingenoorlog is jammer genoeg weer volop aan de gang", zegt hij na zijn lezing. "Dan denk ik: sla de handen toch eens in elkaar en denk aan de leerkrachten en leerlingen." Vorige week zwaaide minister Weyts plots wel met het rapport in het Vlaams Parlement wanneer hij vragen kreeg over het lerarentekort en het kwaliteitsprobleem in het onderwijs. Een deel van de oplossing ligt volgens Weyts in het rapport.

Hij licht er een voorstel uit: de oprichting van een Kenniscentrum Onderwijs, of een 'Sciensano voor onderwijs', zoals Brinckman het omschrijft. "Op dit moment proberen heel veel scholen zelf een beetje het warm water uit te vinden in de zoektocht naar de beste pedagogische praktijken", zegt Weyts' woordvoerder. "De bedoeling is om een volledig onafhankelijk orgaan op te richten dat zowel scholen, koepels als lerarenopleidingen inhoudelijk ondersteunt, met de betrokkenheid van zowel onderwijsverstrekkers als het hoger onderwijs." Bijvoorbeeld door wetenschappelijk onderzoek te vertalen naar proefprojecten in pilootscholen.

Studiereis naar Londen

Hoe het Kenniscentrum er juist zal uitzien, is nog niet duidelijk. Maar achter de schermen valt te horen dat de minister vaart maakt met de plannen. In maart nog maakte Weyts samen met de hoofden van de verschillende koepels een studiereis naar Londen, om de Education Endowment Foundation (EEF) te bezoeken als mogelijke inspiratie.

Ook het Nederlandse Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) is een inspiratiebron. "Dat kan je misschien het best vergelijken met het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) in Vlaanderen", zegt pedagoog Pedro De Bruyckere (Arteveldehogeschool / Universiteit Utrecht), die lid is van een van de stuurraden van het NRO. "Eigenlijk is het een neutrale organisatie die zelf kijkt welk onderzoek nodig is in het onderwijs en nadenkt hoe dat naar de klasvloer vertaald kan worden. NRO is in feite een overheidsorganisatie, het EFF is daarentegen een soort van non-profitorganisatie buiten het beleid. Je kan dat laatste misschien vergelijken met een foundation zoals die van Bill Gates, waar naast verschillende andere geldschieters ook de overheid geld in stopt."

De koepels reageren verdeeld op het initiatief van Weyts. Het GO! en OVSG zijn voorzichtig positief, al hameren ze erop dat zo'n Kenniscentrum onafhankelijk moet zijn. Het katholiek onderwijs is terughoudender. "Het roept vragen op. We hebben vandaag al heel wat kenniscentra met onze hogescholen en universiteiten. Wat is de toegevoegde waarde van een volledig nieuw op te richten structuur? Hoe past dat stukje in de puzzel?"

